

Mabongisi ya bopesi toli mpo na babongoli mpe babongoli ya mboka

TRANSLATION
COMMONS

2022-2032 | INTERNATIONAL DECADE OF
Indigenous Languages

Tableau ya makambo oyo ezali na kati

Maloba ya ebandeli	4
1 Mikano	4
2 Na ntina na Mabongisi Oyo	5
2.1 Kosalela malako oyo	5
2.2 Considération ya assurance qualité	5
3 Kosala plan ya Relation Mentor-Mentee	5
3.1 Bantina ya kotonga MMR	5
3.2 Makoki ya mosangani	6
3.3 Kosala boyokani ya mentoring	6
3.4 Bokambami ya bilikya mpe botindiki	6
3.5 Logistique ya makambo	6
3.6 Kotalela makoki mpe mayele	7
3.7 Ekipi ya mentorat	7
3.8 Synergie entre ba mentors na ba mentees	8
3.8.1 Kokima matata	8
3.8.2 Komekana	8
4 Bisika oyo ekoki koyekola	9
4.1	Mo
sala ya mobongoli	9
4.1.1 Ba Clients ya Bobongoli	9
4.1.2 Mosala ya kobongola	9
4.1.3 Makoki ya mobongoli	9
4.1.4 Bisaleli ya mobongoli	10
4.2 Role ya mobongoli	10
4.2.1 Ba modes ya interprétation	10
4.2.2 Ba paramètres ya interprétation	11
4.2.3 Makoki ya kolimbola	11
4.2.4 Komibongisa mpo na devuare	11
4.2.5 Biloko	12
4.3 Communication ya client na agence	12
4.4 Mimeseno ya malamu ya mombongo	12
4.5 Mituya ya mosala	13
4.6 Kopanzana ya mabaku	13
5 Bosaleli mpe Bosaleli	13
5.1 Makoki ya kopesa toli	13
5.1.1 Ba ressources ya administratif na ya pratique d'affaires	14

5.1.2 Bisaleli ya logiciel	14
5.1.3 Biloko ya kosalela na Internet	14
5.2 Kotalela	15
5.3 Misala mpe mikumba	15
5.4 Mikanda ya kosala mikanda	15
6 Kolanda bokoli ya makambo	15
6.1 Kotya mikano	15
6.2 Manaka ya ngonga mpe bopanzi sango	16
7 Ba appendices oyo ezali na kati	17
APPENDICE A - Modèle ya programme na yo ya mentoring	17
APPENDICE B - Mokanda mwa maloba	17
Matondi mingi	19
Komantere	19
Translation Commons	19

Maloba ya ebandeli

Mokanda oyo ezali moko ya molongo ya malako oyo ezali na motó ya likambo *Zéro to Numérique* oyo etali misala ya bopanzi sango ya minoko, oyo ekomami na [Translation Commons](#). Mpo na contexte, batangi basengeli liboso kotala *Maloba ya ebandeli ya Zéro na Mibeko ya Nimero* mpe malako mosusu mpe bisaleli na [site internet ya Translation Commons](#).

Mabongisi ya bopesi toli mpo na babongoli mpe babongoli ya mboka ezali kolakisa molongo ya kotonga boyokani ya bopesi toli ya malamumu.

1 Mikano

Bato ya mayele balendisami mpo na kotala soki manaka ya bopesi toli oyo ezali, atako yango ekoki kozala mingi te mpo na babongoli mpe babongoli ya Bato ya mboka. Mabongisi maye mazali kosunga kokela, kokamba, mpe kokoma boyokani ya bopesi toli oyo etongami na bamposa ya moto na moto, mingi mingi soki bokonzi ya mibeko ezali te.

Ankete moko oyo esalemaki na 2015 na ebongiseli moko (Translation Commons) epai ya bato 547 oyo basanganaki na mokili mobimba emonisaki ete bato mingi bazali kosala toli mpe bayebi malamumu te matomba na yango na makambo ya kobongola mpe ya kolimbola (T&I). Ba répondants balingaki lisalisi pona kopona ba partenaires ya mentoring, kozua reconnaissance professionnelle pe visibilité, soutien ya troisième partie, ba périodes ya épreuve, kosala na mokili mobimba, ko éviter concurrence régionale, mentoring ya commerce, clarté ya rôle, ba programmes personnalisés, pe kotonga confiance.

Mibeko oyo elendisi bopesi toli kati na bato ya mayele ya bobongoli mpe kolimbola minoko ya mboka na kopesaka molongo ya boyokani, boyokani, mpe kosilisa mikakatano ya bondimi mpe ya kofuta na boyokani ya mopesi toli mpe mopesi toli (MMR). Atako malako mazali ya mobimba, makanisi manso te mazali ya makasi, mpe esengeli kobongisama soki esengeli. Ba usagers bazali na mokumba ya kosalela yango; bakomi bazali na mokumba te mpo na mabunga. Buku yango ezali kolendisa boyokani ya polele, ya limemya, ya ntina na esika ya tekiniiki oyo ezali kobongwana, kopesaka ntina mingi na bosaleli ya bokebi ya biloko ya internet.

Ba guidelines esalemi pona ko adapter na monoko, culture, pe communauté ya professionnel moko na moko. Mentorship ezali na motuya mingi mingi na mosala ya indépendant mpe ya communauté. Mabongisi oyo ezali kosunga moto nyonso kobanda, kolendisa, to kotambwisa boyokani ya bopesi toli, nzokande kokumisaka motuya ya kokabola mpe limemya moko na mosusu.

Contenu oyo esalemi na ba programmes ndenge na ndenge ya mentoring ya association mpe ya académique, Fédération internationale ya ba entraîneurs, Conseil européen ya mentorat et entraînement, mpe ba normes ya ISO, na tina ya kosunga mentoring ya malamumu, mingi mingi esika ba associations officielles ezangi.

2 Na ntina na Mabongisi Oyo

2.1 Kosalela malako oyo

Ba professionnels autochtones ya T&I bakoki kosala ba programmes ya mentoring, mingi mingi esika oyo moko te ezali to approche personnalisée elingi. Landa matambe ya malamumu mpo na koluka baninga, kotia mikano, kotambwisa bokoli, mpe kosilisa mikakatano. Ba programmes personnalisés mpe ba modèles ya sika ya coaching ya baninga na baninga elendisami.

2.2 Bondimi ya lolenge ya malamumu

Mabongisi oyo esaleli mobeko ya PDCA (Plan-Do-Check-Act oyo esalemi na ISO 9001) mpo na kosilisa bato na moto na kokamba boyokani ya bopesi toli ya lipanda. Bazali na makanisi, ba benchmarks, mpe ba modèles mpo na kotala bokoli. Ezali na ntina kolandela boyokani mpe kotia mikano ya polele, oyo ekoki kokokisama na ntango —lokola kobakisa boyebi ya industrie to kobongisa makoki.

Bato nyonso mibale basengeli kotikala na makanisi malamumu mpe komipesa. Mingi ya valeur ya relation ezali na affirmation mpe confiance-building na nzela ya koyekola ba compétences complexes

3 Kosala plan ya Relation Mentor-Mentee

Mentoring ezali boyokani oyo ezali ya mosala te oyo etali mingi boyekoli mpe bokoli ya mosala. Ba mentors bapesaka guidance sans kopesa misala to ba références. Ba mentees bazuaka esika ya sécurité pona ko explorer domaine ya T&I. Expérience yango epesaka litomba na ba parties nionso mibale mpe esungaka bokoli ya profession.

3.1 Bantina ya kotonga MMR

Bopesi toli ezali na ntina mingi mpo na babongoli mpe babongoli ya Bato ya mboka, lokola mbala mingi manaka ya mibeko ezangi mayele oyo etali mimeseno, oyo ekoki kosalelana na makambo ya mombongo, ya bizaleli malamumu, mpe ya boyangeli misala. Minoko mingi ya Bato ya mboka ezali na ba systèmes ya bokomi oyo esalemi na ndenge ya momeseno te mpe ba tests ya makoki te, mpe babongoli mpe babongoli ya minoko ya ba Autochtones bakoki kozala na kelasi to mateya ya mibeko te oyo ezali mpenzampenza mpo na kobongola mpe kolimbola. Yango ekoki kotika ba professionnels ya sika na likama ya ba conditions exploitatives, lokola lifuti moke mpe ba délais oyo ekoki kozala ya solo te. Bopesi toli elongolaka bokeseni wana na kolendisaka misala ya bizaleli malamumu mpe bondimi. Ba mentors babongisaka mayele, batongaka ba réseaux, mpe balendisaka industrie ya bosembo, nzokande ba mentees bazwaka mayele, bakimaka mitambo, babongisaka qualité, batongaka bondimi, mpe bakokoma ba mentors ya mikolo mizali koya —kolendisaka lisanga ya T&I ya ba Indigènes na nzela ya boyokani mpe bosembo ya mimeseno.

3.2 Makoki ya mosangani

Mosungi na T&I azali mosali oyo ayebi mosala malamumu (mosali ya indépendant, mosali ya agence, molakisi, to moto ya mayele na esika oyo etali yango, kozanga kotala mibale mibale ya minoko) oyo asalisaka babongoli mpe babongoli —ya sika to oyo bayebi mosala malamumu —bakolisa makoki na makambo lokola bisaleli ya CAT, boyangeli terminologie, marketing, communication, mpe marque. Nzokande, mentorship esengaka te ba décennies ya expérience —ba professionnels ya sika bakoki ko guider basusu na bisaleli to ba technologies.

Mentee ezali moto oyo azali koluka bokambi mpo na kobanda mosala (e.g., oyo auti kozwa diplôme to moyekoli) to professionnel oyo azali koluka kozala spécialisé, koyekola bisaleli to misala ya sika, kokota na zando ya sika, to kozwa boyebi ya teknikini.

3.3 Kosala boyokani ya mentoring

Esengeli kosala boyokani ya bopesi toli na T&I ya ba Indigènes na bamposa ya mopesi toli mpe ya mopesi toli. Ba aspirants professionnels ya T&I ya ba Indigènes basengeli kobanda na kati ya ba communautés na bango pona koluka ba mentors. Bankulutu, babongoli oyo bayebi mosala malamumu, mpe bato oyo babatelaka minoko bapesaka bososoli ya mimeseno mpe ya nkota. Manaka ya bozongisi bomoi ya nkota, mangomba ya mimeseno, mpe masanga ya T&I ekoki kopesa nzela na mentorat to kokangisa bato na mabaku. Ba mentees bakoki kozwa litomba na ba ateliers mpe ba forums en ligne. Bakoki mpe kozwa ba mentors na nzela ya ba réseaux wana. Atako basungi oyo basalaka na monoko moko bazali malamumu, baye bawutaka na bituluku mosusu ya nkota bakoki kaka kopesa bokambi ya motuya na ntina ya misala ya T&I ya monene, bizaleli malamumu, mpe bokolisi mosala.

3.4 Bokambami ya bilikya mpe botindiki

Ba programmes ya mentoring esengeli kozala na mikano ya polele, ya solo. Ba mentors basengeli na tango mpe mayele mpo na kosunga ba mentees, mpe mikano ya mentee esengeli kokokana na makoki na bango ya lelo. Kokota mbala na mbala na ndako mpe kobongisa mikano ezali fungola mpo na kolonga. Mpo na koboya démotivation, ba sessions esengeli ezala bien structurée, flexible, engager, mpe ezala na ba retours constructives. Komonisa matomba oyo ekoumela ntango molai esalaka ete bato nyonso mibale bazala na mposa makasi. Soki botindiki ekiti, zongela mikano, makanisi, bosololi, mpe bokoli. Soki esengeli, moto mosusu akoki kosalisa mpo na kosilisa mikakatano mpe kozongisa makasi.

3.5 Logistique ya makambo

Na ebandeli ya mentorat, ba mentors na ba mentees basengeli koyokana na makambo ya logistique ya ntina :

- **Bolai:** mwa baposo, basanza, to koleka —ezala oyo ebongi na bato nyonso mibale.
- **Mbala mingi ya kokutana:** kobanda sanza na sanza kino mbala mingi na ebandeli, kokita lokola mentee azali kozwa confiance.
- **Format:** na miso, na internet, to na mélange. Bisaleli ya Internet ekoki kopesa nzela na kosolola na petee nyonso mpe ata kopesa nzela na enregistrement ya session.

Basengeli mpe kozwa mokano ya lolenge nini kosolola —kobenga na manaka, kozongisa makambo ya sika na email, mikanda oyo bakabolaka, masolo ya etuluku, to ba forums nyonso esungaka boyekoli. Esengeli koyokana liboso ya mayele ya kosolola mpe kobatela yango ndenge moko. Kopesa toli esengaka ntango mpe milende, yango wana bato nyonso mibale basengeli kolobela mikakatano oyo ekoki kobima. Soki mopesi toli to mopesi toli akomi kozala na makoki te, mopesi toli ekoki kopema. Soki mopesi toli akomi kozanga, komema mosungi elongo to koluka lisungi ya baninga ezali banzela.

Esengeli kotalela polele ndenge ya kofuta mbongo. Ba mentorships misusu efutamaka te, alors que misusu ekoki kozala na compensation ya formation, revue ya mosala, to misala ya admin. Na makambo mosusu, ba mentees bakoki kofutama mpo na kopesa maboko na ba projets ya mentor, to misolo ekoki kouta na parrain. Mabongisi masengeli kobongwana mpe kobongwana soki esengeli. Boyokani ya polele na oyo etali ntango, bosololi, mpe lifuta esalisaka mpo na kosala ete toli ya limemya, ya malamumu, mpe ya kouwela ezala mpo na basungi mpe baye bapesameli toli ya Bato ya mboka.

3.6 Kotalela makoki mpe mayele

Yambo ya kobanda programme ya mentoring, ba mentors na mentees basengeli kosala ba évaluations ya bango moko pe ko échanger ba informations pona ko assurer que ezala bien, pe koyeba ba domaines ya focus. Ba mentors basengeli kolakisa mayele na bango, expérience, makoki na bango ya technique, ba antécédents ya mentoring, bomoto, éthiques ya mosala, disponibilité, mpe style ya coaching. Ba mentées basengeli kokabola ba CV oyo ezali kolakisa ba études, expérience ya mosala, mayele ya technique, ba affiliations, mentoring ya liboso, bomoto, éthiques ya mosala, disponibilité, mpe ba préférences ya apprentissage. Ba mentors bakoki pe kotalela ba mentees na nzela ya masolo, ba tests, to ba échantillons ya mosala pona koyeba ba besoins ya développement pe kondimisa makoki na bango ya ko guider ba mentees na mikano na bango, ko assurer confiance moko na mosusu pona kokoba mentorship.

3.7 Ekipi ya mentorat

Boyokani ya toli ekoki kozala na mosungi moko to mingi, engebene na bamposa ya mopesi toli mpe bozali ya mosungi. Soki mosungi moko oyo ayebi mosala malamumu azali na makoki ya kolobela mitó ya makambo nyonso oyo etali yango, bakoki kotambwisa mopesi-toli ye moko. Kasi, soki mosungi asengeli kolongwa to azali na mayele te na makambo mosusu, moninga ya mosala akoki kokota mpo na kosalisa na misala ya sikisiki lokola bozongeli to kokabola biloko ya boyekoli. Ntango ba mentors ebele bazali na kati, ezali na ntina kolimbola polele mokumba mpe manaka ya moto na moto mpo na koboya mobulungano. Basusu bakoki kosala elongo, nzokande basusu bakoki kosala ngala na bango mpo na kotambwisa moto oyo azali kosengama. Fungola ezali kosolola polele mpe kosala mwango ya bokebi mpo na kobatela manaka na makanisi mpe kokambama.

Ndenge moko mpe, mopesi-toli akoki kopona kosala elongo na bato mingi oyo bazali kopesa toli na mbala moko. Yango ekoki kopesa nzela na ba mentees kosala elongo mpe kokabola biloko lokola ba glossaries, ba guides ya style, to ba modèles ya projet. Kosalaka elongo na nse ya bokengeli, ba mentees bakoki kosala elongo biloko to kokabola mikumba ya projet —ndakisa, moko kobongola, mosusu kozongela, mpe mosusu kosimba formatage.

Ba projets ya groupe etongaka kaka te mosala ya équipe kasi pe ezo talatala ba flux ya mosala ya bobongoli pe ya interprétation ya mokili ya solo.

Mpo na kosunga boyokani, mosungi akoki kosala esika ya moto ye moko lokola forum ya internet esika wapi ba mentees bakoki kopesana makanisi, kotuna mituna, mpe kokabola mayele uta na mibembo na bango ya mentoring. Esika oyo ekoki mpe kozala lokola esika ya kokabola mpo na biloko ya ntina. Na bobongisi malamumu mpe bokambi ya polele, ba équipes ya mentoring —ezala ya minene to ya mike —ekoki kopesa esika ya bomengo, ya lisungi mpo na ba professionnels ya nkota ya ba Autochtones mpo na kokola mpe kokola malamumu.

3.8 Synergie entre ba mentors na ba mentees

Boyokani ya bopesi toli ya elonga esengaka mikano ya kokabola, bosololi ya polele, mpe mikumba mpe bandelo oyo elimbolami, na basungi oyo bazali kotambwisa mpe baye bazali kopesa toli balandi. Komikitisa mpe bosembo esalisaka mpo na koboya matata. Koyeba makambo oyo moto asali ekoki kolendisala mosala ya ekipi.

3.8.1 Kokima matata

Matata na mentoring ekoki kobima na mikumba oyo ezali polele te, kosolola malamumu te, ba mentees kokakatana mpo na kotuna mituna, bilikya oyo ekokani te, mpe makanisi oyo ezali na bokeseni. Mpo na koboya makambo yango, ezala ba mentors mpe ba mentees basengeli kolobela polele bilikya mpe mikumba na ebandeli ya manaka, kokoma boyokani, kobatela bosololi ya proactive, mpe kosala bantango oyo epesameli mpo na mituna. Bato oyo bapesaka lisalisi basengeli kozala sembo mpo na mayele na bango, mpe basungi basengeli kondima bandelo na bango mpe kopesa makanisi mosusu ya kosalela soki esengeli. Kosilisa matata oyo ekoki kobima na nzela ya masolo ya polele mpe ya bosembo na ntina ya bamposa mpe bilikya ezali na ntina mingi mpo na mayele ya malamumu ya bopesi toli.

3.8.2 Komekana

Concurrence na mentoring elakisi rivalité oyo ekoki kozala entre ba mentors na mentees, esika ba mentees bakoki kosalela oyo bayekolaka pona ko compétitionner na ba mentors, to ba mentors bakoki kosalela mentees' mosala pona kokola mombongo na bango. Na ba communautés ya mike mike, concurrence oyo ekoki kozala surtout difficile pona ko éviter, po ba relation pe ba bases ya clients mbala mingi ekabolamaka pe ekangamaka. Mpo na komibatela na likambo oyo, ba mentors mpe ba mentees bakoki kotia maboko na boyokani ya kozanga momekano. Kontra oyo ezali kosala ete moto moko te akobunda mbala moko na kosaleláká makambo ya ntina ya mombongo, na ndakisa baliste ya bakiliya to basekele ya mombongo. Ekoki kozala na ndelo ya ntango mpe ya géographie mpo na kosala ete ekoki kosalelama.

Kasi, boyokani ya kozanga momekano ekoki kopekisa mabaku ya mosala na mikolo mizali koya mpo na baye bapesameli toli. Ezali na ntina mpo na ba mentees kososola mibeko mpe kotalela lolenge nini boyokani ekoki kozala na bopusi na mosala na bango.

Na makambo oyo kozanga momekano ebongi te, boyokani ya bozangi bopanzi sango (NDA) ekokaki kosalelamba na esika na yango mpo na kobatela biloko ya ntina lokola makomi, ba glossaires, mpe sango ya ba clients. Lolenge oyo esalisaka kobatela bondimi mpe ebatelaka bosembo ya boyokani ya mombongo kati na ba mentors mpe ba mentees, mingi mingi na ba communautés ya mike esika concurrence ezali mpasi mpo na koboya.

4 Bisika oyo bato batyaka likebi mingi

4.1 Mosala ya mobongoli

Bobongoli etali mingi kobongola makambo oyo ekomami na monoko oyo olingi kozwa.

4.1.1 Ba Clients ya Bobongoli

Babongoli basalelaka ba clients institutionnels (ba gouvernements, ONU, UE), ba entreprises privées (ba entreprises locales/mondiales na éducation, soins de santé, ba secteurs juridiques), ba ONG/non-profits (e.g., Croix-Rouge, Greenpeace), mpe bato oyo bazali na mposa ya mikanda ya moto ye moko lokola ba CV to mikanda. Mbala mingi, babongoli ya mboka basalaka na kati ya bisika na bango mpo na kobongola mikanda ya mibeko, ya mateya mpe ya monganga.

4.1.2 Mosala ya kobongola

4.1.2.1 Ba domaines ya expertise

Bitando minene ya kobongola ezali na makambo ya monene, ya mikanda, ya tekini, ya siansi, ya monganga, ya mibeko, ya mombongo, ya mosolo, ya mombongo, ya mobembo, ya masano, mpe ya lingomba. Mbala mingi, babongoli ya mboka basalaka na mikanda ya mibeko, ya monganga, ya mateya mpe ya makambo nyonso.

4.1.2.2 Ba catégories ya projet

Babongoli ya mboka bakoki kosala mpo na kosunga kobatela nkota, misala ya mimeseno, to bamposa ya bato ya mboka. Ba spécialisations elakisaka ba contextes locales mpe ekoki kozala na ba anciens to ba experts culturels. Mbala mingi, misala esengaka mateya mpe boyokani mpo na kosala ete ezala bosikisiki mpe limemya ya mimeseno. Ba projets communs ezali ko documenter ba histoires orales, ko adapter ba logiciels na ba sites internet, pe ko localiser ba multimédias lokola masolo, ba interviews, pe ba matériels éducatifs. Ekoki pe kozala na posa na komema makambo ya libanda lokola makambo ya mbalakaka, ya bokolongono, pe ya mibeko, pe sango mosusu na lisanga ya Bato ya mboka.

4.1.2.3 Misala ya nkota

Mbala mingi, babongoli basalaka misala oyo eleki bobongoli oyo basungi bakoki kosalisa na yango. Bozongeli etalaka bosikisiki, lolenge ya kosala, mpe mabunga na makomi ya source. Bozongeli etali mingimingi koloba malamuni mpe bobongi ya makomi oyo olingi kozwa. Kosala correction ezali vérification ya suka mpo na ba erreurs oyo etikali. Misala misusu ezali sous-titres, voix-over, transcréation, recherche ya terminologie, kosalela bisaleli ya CAT, localisation, assurance qualité (QA), mpe traduction machine après-édition.

4.1.3 Makoki ya mobongoli

Mobongoli oyo ayebi mosala malamumu ayebi malamumu minoko nyonso mibale, asosolaka mimeseno ya mobongoli mpe mimeseno oyo azali koluka, mpe azali na makoki makasi ya kokoma. Babongoli oyo bazali na mposa ya kobongola basengeli koyeba malamumu mayele lokola bokokani mpe kobongola maloba mosusu, kososola makambo ya mikemike ya mimeseno, kosalela mayele ya kokela, mpe kolukaluka maloba mpe bansango ya sikisiki.

4.1.4 Bisaleli ya mobongoli

Bobongoli ya mikolo oyo etie motema na bisaleli ya nimeru mpo na kotambwisa mpe kobongisa lolenge. Kopesa toli ezali libaku ya kopesana boyebi —bato ya mayele ya minene bakabolaka mayele, nzokande babongoli ya sika bakotisaka mayele ya ntina. Bisaleli ya ntina ezali bisaleli ya CAT (Computer-Assisted Translation), oyo ekabolaka makomi, ebombaka mabongoli, mpe ebatelaka boyokani. Atako bisaleli ya CAT mbala mingi esengaka ba ensembles ya ba données ya minene ya minoko mibale pe ekoki kosunga mobimba te minoko ya ba Autochtones, koyekola makambo ya moboko ezali kaka na motuya, mingi mingi pona ba projets ya minoko ebele. Bisaleli ya CAT epesaka makambo lokola bobongisi ya projet, boyangeli glossaire, mémoire ya bobongoli, mpe botali ya fichier. Bazali bato ya kokoka te; makambo ya formatage mpe makambo oyo etali mimeseno ekoki kosenga makanisi ya bato. Babongoli basengeli ntango nyonso kotya na esika ya liboso polele, ndimbola mpe bosikisiki ya mimeseno.

Bisaleli ya terminologie (na ndakisa, ba glossaire ya minoko mibale, ba dictionnaires ya internet, mpe ba corpora) esalisaka mobongoli asosola monoko na contexte. Ba mentors bakoki koteya ba mentees ndenge ya kotonga ba glossaires personnels mpe ba bases de données ya référence, oyo ezali na litomba mingi mingi na minoko ya ba Autochtones oyo ezali na makoki mingi te. Babongoli mosusu bakoki mpe kozwa matomba soki bayekoli baprogramme mosusu mpo na kosala formatage, kotambwisa multimédia, to kosala na basite Internet. Mokano ezali te ya ko maîtriser outil nionso, kasi kozala à l’aise na oyo e soutenir qualité, efficacité, na professionnalisme.

4.2 Role ya mobongoli

Ndimbola etali mingimingi kobongola na maloba makambo oyo elobelami na ntango ya solosolo na monoko oyo olingi kozwa. Makambo yango ekoki kosenga bisaleli ya koyoka mpe ba stands oyo ezali kopekisa mongongo te. Eteni oyo etali ndenge ya kolimbola, mayele ya ntina, bisika ya mosala, mayele ya bolengeli, bisaleli, mpe toli ya bopesi toli.

4.2.1 Ba modes ya interprétation

Kobongola ezali na lolenge misato: **Bobongoli na mbala moko/na mongongo ya nse, na kolandana, mpe na bomoni.**

- **Kobongola na mbala moko** esangisi koyoka mpe kolimbola na ntango moko, na maloba mosusu koloba na monoko oyo ozali koluka ntango ozali koyoka makambo oyo euti na yango na ntango ya solosolo.

- Mbala mingi esalelamaka na makambo oyo ebongi te to ekoki kosalema te mpo na kopekisa bopanzani ya maloba, ndakisa na balopitalo, na misala ya bato, mpe na biteyelo. Ezali mingimingi mpasi mpo na mabaku moke ya kopesa bososoli.
- **Kolimbola na mongongo ya nse** ekokani na kolimbola na mbala moko, kasi kozanga bisaleli, mpe esalelamaka na koloba na mongongo ya nse na litoi ya moyoki. Yango esalelamaka mingi na bisika ya lisanga, ya mombongo, to ya bokolongono. Makelele ya nsima ekoki kosala ete ezala mpasi. Ezala kolimbola mbala moko mpe na mongongo ya nse, ezali malamumu kosalema mibale mibale mpo na kokitisa kolemba.
- **Bolimboli ya kolandana**, oyo emonanaka mingi epai ya balimboli ya Bato ya mboka, esengaka koyoka mpe na nsima kolimbola nsima ya kopema mwa moke molobi. Esalelamaka na masolo, .

ba interviews, mpe ba environnements officiels lokola ba rendez-vous ya tribunal to ya médecine. Mode oyo etie motema na mémoire, kozua ba notes, mpe kozua tour ya malamumu. Kopesa bososoli ekoki kozala to te.

- **Bobongoli na miso** esengaka kotanga mokanda mpe kobongola yango na mongongo makasi. Yango esalelamaka mpo na makomi mikuse lokola ba formulaire ya monganga to mikanda ya eteyelo. Lokola maloba manso mazali te na minoko ya Bato ya mboka, babongoli bakoki kosala ete mopesi alimbola liboso mokanda, na nsima alimbola ndimbola.

Mentorship esalisaka kotonga mayele na ba modes nionso. Ba mentors mpe ba mentees bakoki kosala ba plans ya formation personnalisée na kosalelaka ba exercices ya mémoire, ba enregistrements, mpe ba exercices. Kotala lisusu ba enregistrements, ko analyser discours, mpe kotala ba professionnels epesaka bososoli. Ba mentors basengeli kopesa makanisi, kokabola mayele ya malamumu, mpe kosalisa ba mentors bamesana na ba contextes mpe bamposa ya lisanga ekeseni.

4.2.2 Ba paramètres ya interprétation

Atako mbala mingi kobongola ezali na boyokani na makambo ya lokumu, mingi ya babongoli ya Bato ya mboka basalaka na bisika ya bato lokola balopitalo, biteyelo, misala ya bato, mpe batribinale. Mbala mingi, mitó ya makambo ezalaka ya monganga to ya mibeko, mpe ndenge ya kosala yango ekoki kokesana engebene likambo yango. Mbala mingi, balimboli ya lisanga basalaka mbala moko na ba clients mpe ba fournisseurs mpe mbala mingi bazalaka na flexibilité ya kotuna mituna mpo na bosikisiki.

Bobongoli ya likita linene, mingi mingi na milulu ya momesano, esengaka bisaleli ya sipesiale mpe makoki ya kolimbola ya mbala moko ya likolo. Mbala mingi esengaka kozwa mokanda ya kondimama mpe kozala na likoki ya kosala na nse ya mpasi. Atako balimboli mosusu ya Bato ya mboka bakoki kolanda bobongoli ya likita linene, balimboli ya lisanga etikali oyo emonanaka mingi mpe ya ntina mingi.

Mentorship esengeli ezala na ba professionnels ya ombre na ba cadres différents, ata soki mentee a interpréter te. Botali mpe kobomba mokanda esalisaka ba mentees bakanisa na ntina ya ba environnements, bayeba ba préférences, mpe ba comprendre makoki oyo esengeli mpo na ba environnements spécifiques lokola tribunal to soins de santé.

4.2.3 Makoki ya kolimbola

Babongoli basengeli na mayele ya kosangisa monoko, ya tekini mpe ya boyokani na bato: koloba malamun minoko mibale, kobosana makambo, kososola mpe kotanga, mpe makoki ya kotikala kimia na nse ya mpasi. Mode mokomoko esengaka mayele ya sikisiki, na ndakisa kozwa banoti to kosala makambo nokinoki na makanisi. Na ntina ndenge moko ezali bizaleli ya boyokani na bato lokola adaptabilité, empathie, mpe sensibilisation culturelle — mingimingi mpo na ba interprètes Autochtones oyo bazali kosala na ba environnements communautaires. Kotonga bondimi mpe kolakisa limemya na kati ya makambo ya bomoi mpe ya mimeseno ezali na ntina mingi.

Ba mentors basalisaka kokolisa mayele oyo na kopesaka toli ya bisaleli, kopesaka makanisi, mpe kotambwisa bokoli ya tekini mpe ya boyokani na bato. Soki ezali, bakoki kosunga ba mentee oyo bazali koluka ba certifications to formation officielle. Kolendisa ba mentees mpo na kozala na boyokani na baninga mpe bato ya mayele etongaka mpe boyebi ya mosala mpe elikia.

4.2.4 Komibongisa mpo na devuare

Lokola kolimbola esalemaka na ntango ya solosolo, komibongisa ezali na ntina mingi. Babongoli basengeli kolukaluka likambo, esika, mpe bato oyo bakosangana na yango, kotala mikanda oyo ezali, mpe komema bisaleli lokola ba glossaire to ba ordinateurs portables. Na boumeli ya likita yango, bakoki kosalela biloko oyo emonanaka to kosenga bápessa bango bososoli soki esengeli.

Kosala momesano ya nkota mpe kotikala na sango ya makambo ya sika esungaka bokoli ya ntango molai. Bobongisi esengeli kokokana na mayele ya mentee mpe ba paramètres oyo alingi. Ba mentors bakoki kopesa makanisi ya bisika ya spécialisation, kopesa toli ya bisaleli, mpe kokabola batoli mpo na kosimba misala na elikya.

4.2.5 Biloko

Kosalela bisaleli ekeseni. Ba interprètes ya communauté bakoki kosalela ba systèmes sans fil to bisaleli ya enregistrement na ba contextes juridiques. Babongoli basengeli kolimbola bosaleli bisaleli mpe kozwa ndingisa. Mbala mingi, kolimbola makambo oyo elandana esengaka kaka buku ya banoti, atako ekoki kosenga bisaleli ya koyoka.

Babongoli basengeli koyeba lolenge nini bozali na bango mpe bisaleli na bango ezali na bopusi na likita, mpe komibongisa mpo na kosala na mayele ndenge na ndenge to kobima soki esengeli. Ba mentors bakoki kotambwisa ba mentees na ntina ya bosaleli bisaleli, kolimbola ntina na yango, kolukaluka na mibeko, mpe kozwa mayele ya kosalela. Koyekola na baninga esalisaka mpe mpo moto azala na elikya mpe azala na mayele.

4.3 Communication ya client na agence

Ba mentors basengeli kosalisa ba mentees ba comprendre ba types différents ya ba clients : batu, ba organisations, na ba agences. Client moko na moko akeseni na bomoi, mayele, mpe lolenge ya kosolola, yango wana balimboli basengeli koyekola komesana.

Kosala na ba agences ekeseni na kosala na ba clients ya suka. Mbala mingi, ba agences ezalaka na bakambi ya misala oyo bayebi malamumu ndenge ya kobongola, bisaleli, mpe contrôle ya qualité, nzokande ba clients ya suka bakoki kozala na mposa ya bokambi. Babongoli basengeli kosolola polele mpe kolimbola nini esengeli mpo na mosala oyo elongi —lokola biloko, matambe oyo ekanamaki (kobongisa, kobongola, bozongeli), makambo oyo ekoki kopesama (e.g., ba formats ya ba fichiers), mpe ba calendriers. Yango etongaka bondimi mpe elendisaka boyokani kati na mobongoli mpe klien.

4.4 Mimeseno ya malamumu ya mombongo

Ba interprètes autochtones oyo basalaka indépendant bazali essentiellement ba petites propriétaires. Bato oyo bapesaka lisalisi basengeli kososola mikumba na bango ya mibeko, ya mosolo, mpe ya misala. Yango esangisi koyeba mibeko ya mboka, kokomisa misala, kozwa ba ID ya mpako, mpe kotuna bato ya mayele na makambo ya mpako.

Politiki ya malamumu ya assurance oyo ezali kofuta likambo nyonso oyo ekoki kosalema ezali na ntina mpamba te libongoli ya mabe to ata libunga ya kokoma, na ndakisa, ekoki kobebisa ba clients.

Marketing ezali fonction ya kokola pratique indépendante. Ba mentees bakoki kosala réseau na ba événements ya mboka, kosalela ba médias sociaux, kosangana na ba groupes professionnels, to kosala site internet ya pete. Ba cartes de visite, ba listes ya poste, .

mpe maloba na monoko esalisaka mpe mpo bato bámona yango. Koyeba ndenge ya kosala na ba clients ndenge na ndenge mpe kosolola polele mpe na ndenge ya mosala ezali na ntina mingi.

Makoki ya gestion ya projet esungaka succès indépendant. Ba mentees basengeli koyekola kotala ba demandes, kopesa ba devis, koyokana na ba calendriers, mpe ko gérer ba devoirs ebele. Kotia ba taux ya bosembo ezali na ntina mpe esengeli kolakisa complexité ya mosala, format, lolenge ya client, mpe expérience.

Kosala buku ya kolakisa ntalo, kopesa mbongo ya kokitisa bosembo, mpe kofuta mbongo oyo ebongi mpo na misala ya mbangumbangu ezali mayele ya ntina.

Bato oyo bapesaka lisalisi basengeli mpe koyekola kosalela bisaleli ya kotambwisa misala mpo na kosala manaka, kosala facture, mpe kobomba mikanda. Kososola lolenge ya kofuta mpe mpako —mingimingi mpo na mosala ya mikili mingi —ezali na ntina. Na makambo ya kofuta na retare, babongoli basengeli kobomba mikanda mpe kosolola polele.

Action juridique ezali recours ya suka mpo na coût mpe temps. Makoki makasi ya mombongo esalisaka babongoli bákola na mayele ya mosala, na elikya, mpe na bosikisiki ya mosolo.

4.5 Mituya ya mosala

Mituya ya mosala na bobongoli mpe kolimbola, oyo etambwisami na masanga mpe mibeko, ezali kopesa ntina mingi na bosikisiki mpe bozangi koponapona, lokola emonanaka na mibeko ya bizaleli malamuni (bosembo, mosala, sekele) mpe na mibeko ya mosala (ba contrats, ba conditions, kofuta). Mosala ya leta mpe kolimbola na lisanga, bakisa mpe bisika ya monganga mpe ya ba tribunaux, ezali mpe kopesa motuya na motuya yango. Mituya misusu ya ntina ezali sekele, botalisi ya sikisiki ya makoki, mpe bokolisi mosala ya seko. Ba mentees basengeli koluka ba codes d'éthique oyo etali yango mpe kolobela makambo ya ntina lokola botomboli mpe bopesi mokanda ya kondimama (mpo na kolimbola) mpe bopesi mokanda ya kondimama mpe kofuta (mpo na bobongoli). Ba mentors basengeli kolendisa participation na ba forums professionnels mpe kosangana na ba associations mpo na guidance éthique mpe réseautage.

4.6 Kopanzana ya mabaku

Mpo na kopanzana ya misala na bango to kokokisa bamposa ya ba clients, ba professionnels ya T&I ya ba Autochtones bakoki kozwa litomba na mentoring na misala ya kobakisa. Yango esangisi misala oyo etali nkota lokola kotonga ba glossaire ya minoko mibale, ba guides ya style, to traduction machine post-éditing, oyo esengaka ezala mayele ya monoko mpe ya tech. Ba mentees bakoki pe kotala Evaluation ya qualité linguistique (LQA) pe Linguistique Kobima na maboko (LSO).

Na ngambo ya technique, ba mentees bakokaki ko introduire na Desktop Publishing (DTP), compilation, testing, débogage, na assurance qualité (QA). Kozwa mayele na makambo oyo efungolaka mabaku ya sika, mingi mingi mpo na baye bazali kosala na ba clients oyo bazali na mposa ya lisungi ya nkota ya monene.

5 Bosaleli mpe Bosaleli

5.1 Makoki ya kopesa toli

Ba mentors mpe ba mentees basengeli kosala elongo mpo na kopona mpe kobongisa biloko oyo ekokani na mikano ya mentee mpe paire(s) ya nkota, na flexibilité ya kobongisa ba ressources wana tango mentorship ezali kokende liboso.

Mpo na bobongoli, biloko esengeli kosalisa mentee akolisa mayele ya ntina lokola koyeba lolenge ya makomi mpe contexte, kotala grammaire mpe maloba, mpe kopesa na bosikisiki ndimbola, ton, mpe style. Mikanda ya momesano ekoki kozala na biloko ya solo to oyo ebongisami lokola mikanda ya mbotama, ba fiche ya ba données, masolo ya ba journaux, mikanda to mikanda ya leta, biteni ya mikanda, to mikanda ya elanga na makambo lokola bokolongono, kelasi, mibeko, to bobateli mimeseno. Ezali na tina ya kokotisa biloko oyo ezwami na misisa na makambo ya Bato ya mboka lokola masolo ya monoko, masolo ya bonkoko, to mikanda oyo ezali kolakisa motuya ya bato ya mboka, kosala ete bosembo ya mimeseno mpe bosikisiki ebatelama na mobimba.

Mpo na kolimbola, ba mentees basengeli komeka mayele ya kolobaloba na mongongo ya nse, ya kolandana, mpe ya mbala moko kosalelaka masolo to biloko ya koyoka uta na ba plateformes ya internet, ba films, radio, to makambo ya bomoi. Biloko lokola European Commission's Speech Repository mpe ba archives ya ofele ekoki kozala na ntina, elongo na makambo oyo esalemi na lisanga lokola ba enregistrements ya makita, milulu, to ba sessions ya koyebisa masolo. Soki likoki ezali, ba mentees bakoki mpe kozwa litomba soki batali ba interprètes oyo bayebi mosala malamamu.

Biloko binso bisengeli kozala na tina, oyo ebongi na mimeseno, mpe kosunga nzela ya boyekoli ya mentee, mingi mingi kotalaka mikumba ya nkota mpe ya mimeseno oyo ekeseni na mosusu oyo etali mosala ya nkota ya Bato ya mboka.

5.1.1 Ba ressources ya administratif na ya pratique d'affaires

Kososola ngambo ya administratif mpe ya mombongo ezali na ntina mingi: mikumba ya mibeko, bobateli mikanda (kosalela ba manuels, ba modèles, ba cours, to biloko oyo epesami na ba mentor), mpe ko naviguer ba contrats na ba agences to ba clients, y compris ba limitations, ba politiques, mpe mibeko. Ba mentées basengeli mpe koyekola kosalela ba associations ya commerce mpo na soutien oyo etali mosala mpe kozwa litomba na ba mentors' marketing insights mpo na komitombola mpe kozwa client.

5.1.2 Bisaleli ya logiciel

Babongoli mpe babongoli basengeli koyekola bisaleli ya nimeru oyo esungaka mosala ya mosala. Babongoli basalelaka bisaleli ya CAT (ya ofele mpe ya kofuta) mpe logiciel ya cloud to ya bureau mpo na terminologie, mémoire ya libongoli, mpe kolandela projet. Babongoli basalelaka bisaleli mpo na terminologie, boyangeli mikanda, mpe mosala ya kiosque. Bokeli mpe boyangeli ya maloba ezali na ntina mingi, mingi mingi mpo na kolimbola to maloba ya tekini. Esengeli kobongisa baglossaire mpe kozwama na nzela ya ba bases de données to logiciel. Ba guides ya style —client spécifique to industriel —esala que ezala constant. Pona Ba Autochtones mosala, logiciel ekoki kozala na mposa ya mbongwana mpo na minoko ya mboka, bonkoko ya monoko, mpe ba formats ya lisanga. Ba mentors basengeli kosalisa ba mentees koluka bisaleli oyo ekokisaka bamposa ya mosala mpe ya mimeseno.

5.1.3 Biloko ya kosalela na Internet

Internet epesaka biloko mingi oyo ezali na ntina mpo na babongoli mpe babongoli. Yango esangisi ba sango ya nkota, ndakisa ba glossaires, ba dictionnaires, ba guides ya grammaire na style lokola pe ba informations ya commerce esangisi gestion ya projet, marketing, relations na ba clients, pe ba sujets misusu. Internet epesaka pe bisaleli ya logiciel pe ba plateformes oyo ezali na tina pona ko connecter na ba clients, pe ko exploiter entreprise ya traduction.

Programme ya mentoring ekoki kozala na ba recommandations pona ko profiter na ba ressources pertinentes en ligne. Yango ekoki kozala na ntina mpo na bato oyo bazali basaleli ya internet oyo bayebi mosala malamamu te. Likambo mosusu oyo tosengeli kotalela ezali ete moto nyonso te azali na nzela ya petee mpo na kokota na internet. Na ezalela wana, makanisi mpo na kozwa internet ya ofele to ya ntalo moke ekoki kozala na litomba.

Ndakisa ezali bisika mosusu ya bato banso (ba bibliothèques, ba cafés, ba centres communautaires mpe ya kosomba biloko) mpe ba programmes oyo gouvernement esungaka to misusu oyo epesaka accès internet ya talo moke.

5.2 Kotalela

Ba mentors pe ba mentees basengeli kosala système ya évaluation commune na ebandeli, bakisa pe cadre ya polele ya categorisation ya ba erreurs pona kolandela bokende liboso. Yango e classer mabunga na ndenge ya makasi, kobanda na minene (e.g., incorrecités) tii na mineurs (e.g., grammaire, style). Ba mentors bakoki kopesa makanisi na kosala référence na mitindo ya mabunga to kopesa ba résumés. Bokoli ekoki pe kotalama na nzela ya ba points to ba systèmes ya passe/échec.

Bopesi makanisi na tango ya makita esungaka masolo ya mozindo mpe esalisaka ba mentees bayekola mpe kobongisa mabunga, kopesa nzela na bobongisi ya seko ya mosala ya botali.

5.3 Misala mpe mikumba

Ba mentors basalaka lokola batambwisi, balakisi, basungi, babateli, mpe ndakisa. Bakabolaka boyebi, basalaka esika ya libateli, balendisaka bokoli, mpe bakambaka na nzela ya bizaleli ya limemya. Basengeli koya komibongisa, kotalela banoti, komema biloko, kokabola makambo oyo bakutanaki na yango, mpe kopesa makanisi ya sembo. Bato oyo bapesaka lisalisi ya monganga basalaka mosala monene: kokóma na ngonga, komibongisa, mpe kosilisa misala. Basengeli kozwa likambo ya liboso, kotuna mituna, kokoma banoti mpe kolanda makambo. Boyokani makasi ya bopesi toli esungaka limemya, kosangana, mpe kopesa biyano mpo na bokoli.

5.4 Kobomba mikanda

Mikanda oyo ebongisami esungaka ba programme ya mentoring. Yango esangisi ba fiche ya tango, manaka, ba notes ya bokutani, ba modèles, mikanda ya mibeko, pe ba fichiers ya projet conjoint (glossaire, TM, ba textes source/cible). Ba mentors na ba mentees basengeli koyokana na oyo etali bobateli ya sécurité, accessible (preferablement basé na cloud) mpe structure ya répertoire ya polele. Esengeli kolimbola ntango boni mikanda ebombami, soki ekoki kosalelamba lisusu, mpe nani azali na nzela ya kozwa yango.

6 Kolanda bokoli ya makambo

Ba mentors mpe ba mentees basengeli kolimbola mikano, ntango, mpe mwango ya bosololi, elongo na mayele mpo na kolandela bokoli mpe kotala bokasi ya mentorship. Bisaleli esengeli mpo na kotala mbano.

6.1 Kotya mikano

Na ebandeli ya programme, sala liste ya ba objectifs spécifiques, oyo ekoki kozuama oyo bakabolaka, oyo ekoki kolandelama (e.g., ko maîtriser style to ko réduire ba tics verbale). Ba mentors bakoki kolandela bokoli na kotiaka bilembo na mikano oyo esilisi mpe kobongisa lolenge ya kosala soki esengeli. Liste oyo esalisaka kotala bokasi ya mentorship, kopekisa bozangi boyokani, mpe kotambwisa mbongwana esengeli.

6.2 Manaka ya ngonga mpe bopanzi sango

Ba mentors na ba mentees basengeli koyokana na manaka ya tango pe plan ya communication na ebandeli ya MMR. Yango ekolakisama ndenge nini mpe ntango nini bakokutana (e.g., miso na miso, na telefone, to na nzela ya kobenga na video na ba plateformes lokola Zoom to Google Meet), mikolo ya suka, mpe ntango nini bakosolola na makanisi. Mpo na kosalisa na kolandela bokoli, tableau to liste ya pete ya botali ekoki kosalama oyo ezali na mikolo ya makita mpe mosala oyo esilaki —lokola motango ya maloba oyo ebongolami, miniti ya kolimbola to ya sous-titre oyo esilaki, to makambo mosusu oyo etali yango. Codage ya couleur to ba notes simples (e.g., vert pona na nzela, rouge pona retardé) ekoki kosalisa na kotala soki plan ezali kolandama. Soki makita ebele ezangaki to mosala ezali kokende liboso te, yango ekoki kolakisa makambo lokola kozanga lisungi to komipesa. Yambo ete mentorship ebeba, bato nyonso mibale basengeli kosolola polele na ntina ya mikakatano mpe kotalela kobongisa lisusu manaka, kobongisa bilikya, to kobongola lolenge ya kosolola. Lolenge oyo ya bopeto ekoki kosalisa kobatela mentorat efficace mpe lisungi.

Ba mentors basengeli koyoka malamu koluka toli ya ba mentors, mpe ba mentors basengeli kosala proactivement na développement na bango, kolandela fréquence ya communication lokola indicateur ya ouverture. Biyano ya ba mentors na tango esengeli na mituna ezali na tina mingi pona koboya stagnation ya mentee entre ba réunions; esengeli kotala lisusu mwango ya bopanzi sango soki boyokani ezali te. Volume ya ba emails ekoki kopesa likanisi ya santé ya relation, atako volume ya nse ezalaka toujours négatif te. Masolo ya mbala na mbala na ntina ya mosala ya bopesi toli ezali na litomba mpo na koyeba mpe kosilisa makambo, oyo ekoki komema na mbongwana na manaka, misala, to bosenga ya momesano ya moto na moto. Kosolola malamu, na nzela ya banzela ndenge na ndenge, elendisaka bondimi mpe kokabola boyebi. Kokoma mikakatano mpe ba solutions, ata na privé, ekoki kosalisa bokoli mpe koyebisa ba expériences ya mentoring na mikolo ekoya.

7 Ba appendices oyo ezali na kati

APPENDICE A - Modèle ya programme na yo ya mentoring

Fungola fichier Excel oyo ezali na kombo ya **Mentoring_Template_ITI_In** lokola Feuille de calcul [MS Excel](#) to lokola PDF, na dossier oyo <[Mentoring_Template_ITI_In.pdf](#)>. Modèle oyo etali biteni nyonso oyo elobelami na malako oyo na bisika ya kotondisa, ba cases ya kotiya elembo, mpe ba boutons. Okoki kokitisa to kopanzana na yango soki esengeli.

APPENDICE B - Mokanda mwa maloba

Esaleli ya kobongola na lisalisi ya ordinateur (CAT): Logiciel ya ordinateur oyo esalisaka na kobongola to kolimbola mpe ekoki kozala na makambo lokola ba souvenirs ya kobongola, ba vérifications ya orthographe mpe ya gramere, bisaleli ya terminologie, mpe bisaleli ya corpus.

Corpus [pl. corpora]: Liboke monene ya makomi oyo ekomami mpe oyo elobami oyo esalelamaka mpo na kosala analize ya nkota na nzela ya logiciel spécialisé, oyo mbala mingi ekoki kozwama na nzela ya bisaleli ya boluki na nzela ya internet.

Freelancer: Moto oyo asalaka mosala na ye moko oyo ateka mosala na ye na ngonga, mokolo to mosala oyo asilisaki.

Glossaire: Liste ya maloba mpe bandimbola na yango na alfabé na esika moko boye ya boyebi, oyo ekoki kozala na monoko moko to na nkota mingi.

Localisation: Kobongola produit to contenus mpo ekokana na culture mpe monoko ya marché.

Bobongoli na masini: Logiciel oyo ebongoli makomi na kotalela mibeko ya nkota mpe mituya.

Mentee: Moto oyo azali kopesa toli, kopesa formasyo, to kopesa toli na mosungi.

Mosungi : Moto oyo apesaka toli to formation na mentee mpe mbala mingi azali na expérience mpe boyebi mingi na domaine spécialisé.

Programme ya mentoring : Programme oyo esangisaka ba mentors na ba mentees pona kosala plan d'action oyo elimbolamaki liboso.

Relation Mentor-Mentee (MMR): Boyokani oyo esalemi kati ya ba mentors mpe ba mentee mpo na kosala mpo na kokokisa mikano ya moto ye moko to ya mosala.

Boyokani ya bopanzi sango te (NDA): Boyokani ya mibeko kati na bato mibale to koleka oyo balingi kokabola sango wana bazali kobomba yango sekele epai ya bato mosusu.

Mentoring ya baninga : Boyokani oyo esalemi kati na bato mibale oyo bazali na niveau ya boyebi mpe mayele ndenge moko mpo na kopesana sango mpe kokabola mayele.

Buku ya lolenge ya kosala: Mokanda oyo ezali kotya mibeko ya gramere, ton, bilembo ya bopemi, ekomeli mpe format oyo ezali mpenzampenza mpo na ebongiseli moko.

Esaleli ya terminologie : Bisaleli oyo esalisaka na kotambwisa maloba ya nkota mpe kosala ba bases de données oyo ekoki kolukama ya maloba oyo endimami.

Industrie ya traduction: Mosala ya mombongo na domaine ya traduction

Mémoire ya libongoli: Base ya ba données oyo ebombaka makomi oyo ebongolamaki liboso

BA ACRONYMS OYO Esalemi NA MOKANDA OYO

CAT: Bobongoli na lisalisi ya ordinateur

LDI: Initiative ya numérisation ya langue ya translation Commons

MMR: Boyokani ya Mentor-Mente

T&I: Bobongoli mpe Bobongoli

Matondi mingi

Bokambami oyo esalemi na nzela ya Translation Commons' Language Digitization Initiative — milende oyo eyokani na UNESCO's International Decade of Indigenous Languages. Makoki maye mazali na mokano ya kopesa makoki na masanga ya minoko ya ba Autochtones mpe ya minorité mpo na komema minoko na bango na internet.

Soki lisanga na yo elingi lisalisi mpo na kosala monoko na yo na nimeru, benga krista@translationcommons.org to kota na [TranslationCommons.org](https://translationcommons.org).

Translation Commons epesi matondo na bavalontaires na yango mingi oyo bapesaki mayele na bango mpe ntango ya ntina mpo na kobimisa litambwisi oyo. TC ekoki kozongisa mokanda oyo na tango nyonso kozanga koyebisa mpe ezali na mokumba te mpo na mbeba nyonso oyo etali yango. Ba réactions ezali bienvenues mpe esalisaka kobongisa ba guidelines.

Mabongisi ya bopesi toli Mpo na babongoli mpe balimboli ya mboka Version 1.0 - 2025

Babongisi-nzela: Kathryn Hoesly, Julie Anderson, Tex Texin, mpe Holly France

Bato oyo bapesaki maboko: Jeannette Stewart, Barbara Werderitsch, Diana Nisterenkova-Chester, Nancy Matis, Catalina Natalini, Katalina Sere, Valérie Etienne, Birgit Böttner, Silvia Giancola, Sian Cooper, Barbara Pozzi, Nolwenn Peron, Monica Reis, Patricia Brenes, Gillian Shaw, Matteo Rozzarini, Valentina Mendez, Alan Stewart, Nikki Graham, Christopher Bruha, mpe basusu

Komantere

Mokanda oyo ezali mosala oyo ezali kosalama, na Translation Commons oyo ezali kotya motema na makabo ya bato ya mboka mpo na kosilisa yango. Ekozala mbala na mbala mise à jour lokola ressource ya source ouverte. Makanisi mpe makanisi mpo na kobongisa elendisami mpe ekoki kotindama na krista@translationcommons.org.

Translation Commons

Kozanga makoki ya kosalela monoko ya moto na ba systèmes numériques ezali na bopusi monene na bozwi ya sango, kosangana na bomoi ya bana mboka, mpe makoki ya komonisa bomoto, motuya, mpe makanisi ya moto. Ezali kopekisa botongi boyokani ya baimboka, mingi mingi na kati ya ba diasporas, mpe ezali kosala bipekiseli mpo na kopesa maboko na boyebi ya mokili mobimba to komipesa na mikano ya politiki oyo etali baimboka bolamu ya nzoto. Exclusion numérique oyo ematisaka pe risque ya malreprésentation culturelle to appropriation.

Mpo na koyanola na mposa wana ya ntina mingi, Translation Commons ebandisaki *Language Initiative ya numérisation (LDI)*, programme ya liboso oyo ebongisami mpo na kosunga ba communautés ya minoko na komema minoko na bango na internet. Mokano moye mosalemaki na boyokani na mibu zomi ya molongo ya minoko ya mboka ya UNESCO (IDIL 2022–2032), oyo ezali kopesa motuya mingi ntina ya kobatela mpe kolendisa bokeseni ya nkota mpe bosangisi ya nimeron mpo na mimeseno nyonso.

Translation Commons ezali lisanga ya bato ya mayele ya nkota oyo ezali koluka litomba te, oyo ezali na bavalontaires oyo bamipesi na kosunga numérisation ya nkota, kopesa toli na baye basalaka minoko, mpe kokela bisaleli mpe bisaleli ya accès ouvert mpo na ba industries ya nkota ya mokili mobimba. Réseau interdisciplinaire na biso ezali na ba linguistes, ba traducteurs, ba interprètes, ba éducateurs, ba technologues, . bayekoli, bato ya mayele na makambo ya maloba, mpe bato ya mayele na bopanzi sango ya bisika —kosala elongo mpo na kopesa makoki na masanga mpe kosunga bozwi ya nimeron na ndenge ya sembo.

Na motema ya LDI ezali na série Zéro à Numérique —lisanga ya mobimba mpe ya malamu ya malako ya litambe na litambe oyo esalemi na bato ya mayele na makambo ya nkota, bozwi ya nimeron, mpe tekini ya nkota. Mabongisi maye mazali kosunga eteni nyonso ya mosala ya bopanzi sango, kobanda na kosangisa ba données linguistiques pe kokamba terminologie tii na kosalela lisungi ya nkota na ba systèmes numériques. Bazali na mibeko te, kasi ekoki komesana na mikano ya sikisiki ya lisanga, makoki, mpe makoki. Na série mobimba, accent etikali na souveraineté ya ba données, propriété culturelle, durability, pe bozwi mikano na mayele.

Mabongisi maye mazali mpo na bato mingi, bakisa mpe baye bazali kotombola mpe balobi minoko ya mboka, balukiluki, bato ya mayele, bibongiseli ya leta mpe ba ONG, baye basalaka mayele ya tekini, mpe bato ya mayele na nkota.

Numérisation epesaka ba communautés makoki ya kosala ba logiciels localisés, ko augmenter contenus ya langue nationale pe ba ressources ya éducation, pe kobatela boyebi ya bonkoko pona ba génération oyo ekoya. Yango

elendisaka bomonisami ya nkota, esungaka bopanzi sango kati ya bankola, mpe esalisaka bosangani ya tina na eleko ya nimeru. Longola oyo ya tekini, numérisation ezali acte ya makasi ya empowerment culturel mpe ya résilience.

Ezala lisanga na bino ebandi mobembo na yango ya numérisation to kotonga likolo ya mosala oyo etiamaki, tozali kolikya ete biloko oyo ekosala lokola moboko ya kotyela motema. Translation Commons epesaka pe ba ateliers, mateya, pe boyokani ya ba experts pona ko démystifier ba processus complexes pe kosala que participation numérique ezala plus réalisable pona nionso. Mpo na biloko mosusu, bakisa mpe série mobimba ya *Zéro à Numérique*, ba cas d'étude, ba vidéos, mpe ba présentations, tosengi okende na [site internet ya Translation Commons](#).